

Posudek oponenta diplomové práce

Autor: Andrea Bártová

Téma: Výkon rodičovské odpovědnosti před a po rozvodu manželství

Oponent diplomové práce: JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Posuzovaná diplomová práce je zaměřena na problematiku rodičovské odpovědnosti. Bližší pozornost má být přitom věnována zejména jejímu výkonu rodiči, kteří jsou současně manželé a rodiči rozvedenými. Již ze samotného názvu plyne, že cílem práce by mělo být zejména srovnání obou variant a přesné vymezení jejich odlišností. Je zřejmé, že se jedná o téma velmi zajímavé, současně však i poměrně rozsáhlé.

Autorka rozdělila text práce, který čítá necelých šedesát stran čistého textu, do čtyř částí (pomineme-li *Úvod* a *Závěr* práce). První partii nazývá *Rodič a dítě*. Cílem autorky zde zjevně bylo provést vymezení základních pojmů, ze kterých chce dále v práci vycházet. Čtenář je tak seznamován postupně s právní úpravou rodinného práva, s pojmem rodina, rodičovství a dítě, stejně tak jako i s právy rodičů. Navazující partie je dle svého názvu zaměřena na rodičovskou odpovědnost před rozvodem manželství, ta další pak na rodičovskou odpovědnost po rozvodu manželství. Závěr práce je věnován procesním souvislostem.

Základní struktura práce není třeba nic vytýkat, odpovídá zadání i samotnému tématu. Výtky je však možné mít k poměrně širokému pojetí výkladu i jeho ne vždy zcela přesnému zacílení. Práce má jasné zaměření. Výklad by tak měl směřovat k problematice *výkonu* rodičovské odpovědnosti. Autorka však čtenáře seznamuje s problematikou rodičovské odpovědnosti jako celkem. V poměru k celkovému rozsahu práce se tak neúměrně zaobírá samotným pojmem rodičovské odpovědnosti, jejím vznikem a zánikem atp. Celá část druhá je de facto pouze výkladem samotného pojmu rodičovská odpovědnost, bez výraznější vazby na skutečnost, zda jsou manželé nebo nikoliv. Navazující partie má již bezprostřednější návaznost na zvolené téma, když se věnuje konkrétním důsledkům rozvodu manželství na rodičovskou odpovědnost. Část čtvrtá je však již pojata opět mnohem obecněji. Je zřejmé, že hodně široké rozpětí výkladu a nijak veliký rozsah práce vedou v konečném důsledku nutně k tomu, že výklad je značně popisný, místy až zkratkovitý. Institut rodičovské odpovědnosti je na tolik rozsáhlý a vnitřně rozmanitý, že jeho i jen o něco hlubší rozbor vydá na samostatné monografické zpracování v rozsahu několika set stran. Pokus autorky pojednat tak trochu o všem, jí pak ubírá prostor pro hlubší výklad zacílený přímo na samotné téma – tedy na problematiku výkonu jednotlivých složek rodičovské odpovědnosti ve vazbě na existenci manželského poměru mezi manžely. Je přitom zřejmé, že tato problematika skýtá celou řadu otázek, které by si zasloužily hlubší rozbor. Je například zřejmé, že svěřením dítěte do péče jednoho z bývalých manželů dochází pravidelně k faktickému omezení výkonu rodičovské odpovědnosti téměř u všech složek rodičovské odpovědnosti na straně druhého manžela (např. možnost dítě chránit, vzdělávat, zastupovat, spravovat jmění dítěte atp.), byť o takovém omezení soud obvykle přímo

nerozhoduje. Autorka však těmto poměrně zásadním otázkám výraznější pozornost nevěnuje (byť například problematika péče o jmění dítěte druhým rodičem, kterému dítě nebylo svěřeno do péče, obsahuje celou řadu velmi zajímavých problémů - např. ve vazbě na utrácení výživného, které tento rodič dítěti poskytuje). V podstatě bez povšimnutí však zůstává například i otázka výkonu rodičovské odpovědnosti rodiči-manželi, kteří spolu nežijí atp.

Uvedené výhrady nesměřují na věcnou správnost výkladu. Té nelze s ohledem na přidržení se tradičních literárních zdrojů téměř nic vytknout. Užívání těchto zdrojů je přitom souladné s pravidly citační etiky. Snad jen občas je užívání zdrojů dosti monotematické (např. poznámky pod čarou 143 až 158 odkazují na tentýž zdroj atp.), ne příliš žádoucí je v diplomové práci rovněž rozsáhlé čerpání z učebnicových zdrojů.

Formální úroveň zpracování vykazuje pouze dílčí nedostatky, které výrazněji celkový dojem z práce neovlivňují. Jen s občasným zaváháním se autorka vyjadřuje odborným právním jazykem. Její stylistika je dobrá, byť občas by jistě nevadilo potlačit určitý laický způsob vyjadřování (např. s. 39 - *výkon dobré správy a větší finanční gramotnost, i když z praktického života víme, že ani dospělost není tomuto zárukou.*).

Lze shrnout, že odevzdaný text splňuje po stránce obsahové i rozsahové základní požadavky kladené na závěrečnou práci v magisterském studijním programu. Nic na tom nemění ani výše učiněné výtky k přílišné obecnosti výkladu, jakkoliv je současně zřejmé, že potlačením pojednání obsahujících více méně vstupní obecné údaje k problematice vztahu rodiče a dítěte a zvýšením celkového rozsahu práce by autorka získala větší prostor pro hlubší a detailnější výklad zvolené problematiky. Takto pojatý text by byl patrně přínosnější i pro samotného čtenáře. Práci proto k obhajobě **doporučuji** a v případě jejího úspěšného zvládnutí navrhuji hodnotit práci jako **velmi dobrou**.

Otázky k obhajobě:

Jak se díváte na možnost rodiče, kterému bylo dítě svěřeno po rozvodu, zahájit jménem dítěte soudní řízení (např. v majetkové věci). Je dle Vás namísto schválení takového návrhu na zahájení řízení soudem? Musí s návrhem na zahájení řízení souhlasit druhý rodič?

V Plzni dne 12. června 2020

JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.